

การสร้างสรรค์ผลงานดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์*

The Music Composition: The Himmaphan Creatures

Received:	May	9, 2019
Revised:	July	11, 2019
Accepted:	July	12, 2019

สุรพงษ์ บ้านไกรทอง (Surapong Bankrithong)**

บทคัดย่อ

การสร้างสรรค์ผลงานดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานด้านดุริยางคศิลป์ไทยจากการศึกษาคำอธิบายในคัมภีร์ไตรภูมิวินิจยภพ งานศิลปกรรมต่าง ๆ และคติความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์หิมพานต์ โดยกล่าวถึงสัตว์หิมพานต์ที่เป็นพญาของสัตว์ 9 ชนิด ได้แก่ ไกรสรสีหราช (สิงห์) พญาฉัททันต์ (ช้าง) พญาพลาหก (ม้า) พญาโคนิสภราช (วัว) พญาหงส์ทอง (หงส์) พญาकिनरแห่งสุวรรณนคร (กินนร) พญาครุฑ (ครุฑ) ปลาอานนท์ (ปลา) พญานาคสุนันทนาคราชและปณนันทนาคราช (นาค) ในบทความนี้จะอธิบายวิธีการสร้างสรรค์เพลงไกรสรสีหราช ประกอบไปด้วย 3 ท่อน ได้แก่ สุรสีหนาทราชสีห์ ราชสีห์ดำเนิน และราชสีห์สำเร็จ มีสังคีตลักษณะซ้ำท้าย คือ กข/คข/งข ใช้ทางเสียง 3 ทางเสียงได้แก่ ทางเสียงเพียงออล่าง ทางเสียงในและทางเสียงเพียงออบน มีจุดเด่นที่สำคัญในการประพันธ์ คือการเปลี่ยนเสียงเป็นคู่สอง การใช้กลวิธีสลับท่ายประโยค และการใช้เสียงกลองแทนเสียงคำรามของราชสีห์ ทั้งนี้มีการสร้างสรรค์วงดนตรีขึ้นใหม่เพื่อบรรเลงเพลงไกรสรสีหราชโดยเฉพาะ

คำสำคัญ : การสร้างสรรค์ดนตรี ดนตรีไทย การประพันธ์เพลงไทย สัตว์หิมพานต์ ไกรสรสีหราช

* ส่วนหนึ่งจากดุริยางคศิลป์ เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์

** อาจารย์ประจำวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, surapongthaimusic@gmail.com, 0863637307

Abstract

The Music Composition: The Himmaphan Creatures aims to create a Thai music artwork from the study of the description in Traibhumikatha Book, work of art, and beliefs regarding Himmaphan creatures. The Book mentions the kings of 9 creatures which are Kraisorn Rajasiha (Lion), Chattan (Elephant), Palahok (Horse), Nisapharat (Ox), Golden Swan, Kinnorn of Suwanna Nakhon (Kinnara), Garuda, Anon Fish, and Sunanta Nakaraj and Pananta Nakaraj (Naga). This article will describe the method for the music composition called The Himmaphan Creatures which consists of 3 sections: Sura-srihanata Rajasiha, Damnern Rajasiha, and Sumreung Rajasiha. The music form follows AB/CB/DB and the composition contains 3 scales which are Pieng-Or Lang scales, Nai scales, and Pieng-Or Bon scales. The strong point of the composition are the change into modulation intervals, the use of grace notes (an ornament note printed in small type to indicate that its time value is not counted in the general rhythm), and the sound of a drum to imitate the roar of Lion. Moreover, the band is newly formed specifically to perform the Kraisorn Sriharaj song.

Keywords: Music creation, Thai music, Music composition, Himmaphan creatures, Kraisorn Sriharaj

บทนำ

คำว่า “หิมพานต์” ตามรูปศัพท์นั้นมาจากคำว่า หิมวต ซึ่งหมายถึง หิมะ หรือ ปกคลุมด้วยหิมะ (ส.พลายน้อย, 2552: 14) หรือแปลว่าที่สุดแห่งน้ำค้าง (บุญเดือน ศรีวรพจน์และคณะ, 2555: 7) เป็นดินแดนที่ปรากฏอยู่ในไตรภูมิิกถาหรือไตรภูมิพระร่วง พระราชนิพนธ์ในพระศรีสุริยพระมหาธรรมราชาที่ 1 (พญาลิไทหรือพระญาลิไทย) แห่งกรุงสุโขทัย ถือเป็นวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญเล่มหนึ่งของไทย (ศิลปาบรรณาการ, 2554: คำนำ)

สัตว์หิมพานต์ ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือไตรภูมิพระร่วงในสมัยสุโขทัยนั้น มีเพียงไม่กี่ชนิด ดังที่ปรากฏในหนังสือ เล่าเรื่อง ยอดวรรณคดีไทย ไตรภูมิพระร่วง ซึ่งถอดความมาจากภาษาโบราณในหนังสือไตรภูมิิกถา ความว่า “ในป่าหิมพานต์มีสัตว์ต่าง ๆ มากมาย เช่นกนิฐี หงส์ ช้าง เป็นต้น” (เอกรัตน์ อุดมพร, 2553: 139) จะเห็นได้ว่า สัตว์หิมพานต์ในไตรภูมิิกถา สมัยสุโขทัยนั้นมีนามปรากฏอยู่น้อยมาก จากการศึกษาข้อมูลจากวรรณกรรมต่าง ๆ พบว่า สัตว์หิมพานต์ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยปรากฏหลักฐานหลายชิ้น เช่น หลักฐานการนำรูปสัตว์หิมพานต์ประดับพระเมรุมาศพระบรมศพของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ในรัชสมัยสมเด็จพระเพทราชา (พินธุสุดา ดีช่วย, 2555: 60) อีกทั้งยังปรากฏในวรรณกรรมต่าง ๆ ในสมัยกรุงศรีอยุธยา เช่น วรรณกรรมเรื่องเฉลิมพระเกียรติพระเจ้าปราสาททอง ความว่า “จึงคาถาวรรอินทรเภารี ดุจไกรสรลีหะนาทรวงแข่งขาน” และ “สบสัตว์ในพระหิมพานต์ ตื่นตกใจดาล รเหรลงลงหนึ” (กรมศิลปากร, 2545: 3) ในจารึกมณฑลบนรอยพระพุทธบาทก็มีปรากฏภาพสัตว์หิมพานต์ในมณฑล 108 ประการ ได้แก่ภาพ “กนิฐ กนิฐี พญาปักชี พญาราชสีห์” (กองแก้ว วีระประจักษ์และบุญเลิศ เสนานนท์, 2529: 120) ในสมุทรโฆษคำฉันท์ ปรากฏความว่า

“เกาศีกราชเทียมมกร มัธราชชีรุธเทียมนาค พิทยุติชี่เทียมคชสีห์ มครราชชี่เทียมโต จิตตรัตน์ชีรุธเทียมสีห์” (กรมศิลปากร, 2545: 81) ในเอกสารสำคัญเกี่ยวกับงานพระเมรุของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ สมัยอยุธยาตอนปลาย มีปรากฏ “คำให้การเกี่ยวกับเหตุการณ์สมัยอยุธยาตอนปลาย” กล่าวถึงรายละเอียดของกระบวนการห่อรูปสัตว์หิมพานต์ในงานพระเมรุไว้ความว่า

จึงมีรูปสัตว์ 10 อย่าง ๆ ละคู่ เป็น 20 ตัว มีช้างสอง ม้าสอง คชสีห์สอง ราชสีห์สอง
สิงโตสอง มังกรสอง ทักทอสอง นรสิงห์สอง เหมสอง หงส์สอง แลรูปภาพทั้งนี้สูง 4 ศอก
มีมณฑปบนหลัง สำหรับใส่รูปน้ำมันกฤษณแสนแลเครื่องหอมต่าง ๆ (พระพัฒน์ สำราญ, 2559:
79)

จากหลักฐานที่ปรากฏในงานพระเมรุและวรรณกรรมต่าง ๆ ในสมัยกรุงศรีอยุธยาจะเห็นได้ว่านามของสัตว์หิมพานต์นั้น ได้มีเพิ่มขึ้นจากในสมัยสุโขทัยเป็นจำนวนไม่น้อย ต่อมาในสมัยกรุงสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาธรรมปรีชา (แก้ว) เรียบเรียงหนังสือชื่อไตรภูมิโลกวิณัจฉยกลา ฉบับที่ 2 ขึ้นเป็นไตรภูมิฉบับหลวง ซึ่งในไตรภูมิฉบับนี้ได้กล่าวว่ามีสัตว์ในป่าหิมพานต์มากกว่าแสนจำพวก ดังปรากฏความว่า “สัตว์จตุบาท ทวิบาททั้งหลายในป่าพระหิมวันต์นั้นก็มีมากกว่ามาก ถ้านับ จะคณานับมากกว่าแสนจำพวก” (กรมศิลปากร, 2520: 176) ปรากฏชื่อสัตว์หิมพานต์อยู่ใน ตติยปรีจเฉท ตอนที่ 1 ที่ปกเกล้าฯ กล่าวถึงสัตว์หิมพานต์ได้แก่ ช้าง 10 ตระกูล ราชสีห์ 4 จำพวก นกการเวก พญาแก้วพาลาหะ พญาอินทรแห่งสุวรรณนคร หงส์ 5 ชนิด และปรากฏอยู่ใน ตอนที่ 4 ตริจฉานกลา กล่าวถึงสัตว์ต่าง ๆ อาทิ พญานาค 4 จำพวก ครุฑ และพญาสัตว์ ซึ่งหนังสือไตรภูมิโลกวิณัจฉยกลา เล่มที่ 2 (ไตรภูมิฉบับหลวง) นี้ เป็นหนังสือไตรภูมิ ที่ปรากฏนามสัตว์หิมพานต์จำนวนมากและถือเป็นตำราเล่มสำคัญในการกำเนิดและสร้างสรรค์ศิลปกรรมสัตว์หิมพานต์ในกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ช่างเขียนร่างสมุดตำราภาพสัตว์หิมพานต์ เพื่อผูกหุ่นรูปสัตว์เข้ากระบวนการห่อพระบรมศพและพระศพเจ้านายบางพระองค์ (ยัม ปิ่นทอง, 2525: คำนำ) ตำราภาพที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็น สมุดภาพไทดำ ที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด ปรากฏภาพสัตว์หิมพานต์จำนวน 77 ภาพ สัตว์หิมพานต์ซึ่งมีจำนวนมากขึ้นในสมุดตำราภาพเล่มนี้มีทั้งสัตว์หิมพานต์ที่มีนามปรากฏมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้ว ได้แก่ ช้าง ม้า ราชสีห์ สิงห์ หงส์ ครุฑ ฯลฯ และสัตว์หิมพานต์ที่เกิดขึ้นเพิ่มเติมในความคิดของช่างสมัยหลัง ซึ่งเป็นการนำเอาสัตว์หิมพานต์ที่มีอยู่เดิมมาผสมผสานดัดแปลงตามจินตนาการสร้างสรรค์ให้หลากหลายพิสดารมากยิ่งขึ้นซึ่งในการพัฒนารูปแบบและเพิ่มจำนวนของสัตว์หิมพานต์นั้น สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงสันนิษฐาน เรื่องที่มาของภาพจิตรกรรมสัตว์หิมพานต์ที่มีปรากฏรูปร่างลักษณะที่แตกต่างและแปลกประหลาด ในศาสน์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัววันที่ 8 ตุลาคม 2483 ความว่า “บรรดาสัตว์ซึ่งเรียกว่าสัตว์หิมพานต์สังเกตจัดได้ว่ามี 4 จำพวก คือ (1) เป็นสัตว์จริง ๆ (2) ลอกอย่างเขามา (3) คิดขึ้นจากคำ (4) ผสมเอาตามชอบใจ” (ส.พลายน้อย, 2552: 20) จากพระราชวินิจฉัยดังกล่าว จะพบว่าสัตว์หิมพานต์ ที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นมานี้ ภาพสัตว์หิมพานต์โดยส่วนมากนั้นล้วนแล้วแต่เป็นจินตนาการที่เพิ่มเติมของจิตรกร ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะขึ้น หลักฐานที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นถึงวิวัฒนาการของภาพสัตว์หิมพานต์ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากที่ปรากฏในไตรภูมิกลา สมัยพญาไท โดยมีปัจจัย

สำคัญที่ทำให้สัตว์หิมพานต์นั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นคือ การออกพระเมรุของพระมหากษัตริย์และเจ้านายพระองค์สำคัญ อันเป็นโบราณราชประเพณีที่มีมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน

นักวิชาการด้านศิลปะได้แบ่งประเภทของสัตว์หิมพานต์ออกเป็น 3 จำพวก ดังที่ปรากฏในหนังสือ ศิลปะไทย ของ ชว่ง สเลลันนธ์ ได้แก่ จำพวกสัตว์ทวิบาท จำพวกสัตว์จตุบาทและจำพวกมัจฉาหรือสัตว์น้ำ (ชว่ง สเลลันนธ์, 2494: 8) ซึ่งการแบ่งจำพวกของสัตว์หิมพานต์นี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ปรากฏในหนังสือ ศิลปะการเขียนสัตว์หิมพานต์ ของวิภาวี บริบูรณ์ (2562: 36) ทั้งยังมีความสอดคล้องกับหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือไตรภูมิวินิจยภคและสมุดภาพไตรภูมิสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งพบภาพเขียนเกี่ยวกับการเลือก พญาสัตว์ใน สมุดภาพไตรภูมิสมัยกรุงศรีอยุธยา เลขที่ 6 ภาพที่ 60 อธิบายภาพว่า “แสดงภาพสัตว์จตุบาท ประชุมกันเพื่อ เลือกสัตว์เป็นพญาครั้งปฐมกัลป์ (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ, 2552: 60) ในสมุดภาพไตรภูมิ สมัยกรุงศรีอยุธยา เลขที่ 8 ภาพที่ 91 แสดงแผนที่โบราณ ภาพสัตว์ทั้งหลายใน มหาสมุทร เลือกปลาอานนท์เป็นพญาครั้งปฐมกัลป์ ในส่วนของจำพวกทวิบาทนั้น มีความปรากฏอยู่ในไตรภูมิ วินิจยภค เล่มที่ 2 เรื่องสกุณาชาติทั้งหลายจะประชุมตั้งท้าวพญา ความว่า

นกทั้งปวงก็เห็นจริงด้วยถ้อยคำแห่งนกแขกเต้า จึงตั้งพญาหงส์นั้นให้เป็นท้าวพญา
แก่หมู่ทั้งปวง แล้วก็เลือกโดยปัญญาแห่งนกแขกเต้า จึงตั้งนกแขกเต้าให้เป็นปราชญ์
เรียกชื่อว่าเจ้า สุวภัณฑิต จำเดิมแต่นั้นมา (กรมศิลปากร, 2520: 249)

จากเอกสารและหลักฐานที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าสัตว์หิมพานต์มีจำนวนมากมายจนมิสามารถนับได้ อาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์ จำแนกได้เป็น 3 จำพวก ได้แก่ จำพวกสัตว์จตุบาท จำพวกสัตว์ทวิบาท และจำพวกมัจฉา (สัตว์น้ำ)

คติความเชื่อเกี่ยวกับป่าหิมพานต์และสัตว์หิมพานต์ที่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยนั้น ยังมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมของไทย เช่น วรรณกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏบทประพันธ์บรรยายความงาม หรือความเปรียบต่าง ๆ กับป่าหิมพานต์และสัตว์หิมพานต์ รวมถึงการที่ปรากฏชื่อกลบทต่าง ๆ เช่น กลบทนาคราชแผลงฤทธิ์ กลบทกนิษฐา กลบทหงส์ทองลีลา กลบทกนิษฐเก็บบัว เป็นต้น หรือการใช้สัตว์หิมพานต์เป็นสัญลักษณ์ของกระทรวงต่าง ๆ ที่มีมาแต่โบราณ เช่น ตราราชสีห์ ตราคชสีห์ ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวง (วินัย พงศ์ศรีเพียร, 2548: คำนำ) สัตว์หิมพานต์จึงมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมไทยแขนงต่าง ๆ มาแต่โบราณทั้ง สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ดนตรี นาฏศิลป์ (บุญเดือน ศรีวรพจน์และคณะ, 2555: 7)

ในทางดุริยางคศิลป์ไทยนั้น มีบทเพลงที่ตั้งชื่อตาม สัตว์หิมพานต์ จำนวนหลายบทเพลง เช่น เหราเล่นน้ำ หงส์ทอง การเวกเล็ก เป็นต้น ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า บทเพลงไทยแม้จะมีชื่อสัตว์หิมพานต์อยู่เป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพบสัตว์หิมพานต์ในการแสดง หรือหากจะหาบทเพลงเพื่อทำการบรรยายภาพ สัตว์หิมพานต์ โบราณจารย์จะกำหนดให้ใช้บทเพลงหน้าพาทย์บรรเลงเพื่อแสดงอาการกิริยาของตัวละคร เช่น ตัวละครเป็นสัตว์ปีกจะใช้เพลงหน้าพาทย์แผละ ซึ่งใช้ได้ทั้งพญาครุฑ นกสาคู จนถึงสัตว์ปีกทั่วไปอย่าง ยุงยักซ์ ในเมืองบาดาล ในเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพณ์ หากเป็นสัตว์น้ำทุกประเภทจะใช้เพลงหน้าพาทย์ไล่ ในชั้นต่อมาจึงเกิดบทเพลงระบำต่าง ๆ เช่น ระบำอศวลีลา หรือ ระบำม้า เพื่อประกอบกริยาอาการของม้า ระบำฤๅษะเรไร เพื่อประกอบกริยาอาการของกวาง ซึ่งเป็นที่น่าสนใจว่า หากจะหาบทเพลงบรรยายเกี่ยวกับ

สัตว์หิมพานต์ที่สำคัญ อาทิ โคนิสมราช พญาช้างฉัททันต์ ปลาอานนท์ หรือพญาไกรสรราชสีห์นั้น ยังไม่มีบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายแสดงจินตภาพของอากัปกิริยารวมถึง คติความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับสัตว์หิมพานต์เหล่านี้

ด้วยความสำคัญของสัตว์หิมพานต์ที่มีต่อวัฒนธรรมไทย มายาวนานตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจและซาบซึ้งถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมจนกลายเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ จึงเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ไทย ชุด “สัตว์หิมพานต์” ขึ้น เพื่อให้บทเพลงนั้นแสดงจินตภาพถึงอากัปกิริยา ท่าทีของสัตว์หิมพานต์จำพวกต่าง ๆ สะท้อนคติความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์หิมพานต์ และมอบสุนทรียะ จินตนาการแก่ผู้ฟัง ดังที่ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้กล่าวว่า “ในบรรดาศิลปะด้วยกัน คนใดเป็นสิ่งเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนได้มากที่สุด” (ศิลป์ พีระศรี, 2546: 48) สอดคล้องกับแนวคิดของพระเจนดุริยางค์ ที่อธิบายว่า

บทเพลงประกอบด้วยประโยคต่าง ๆ มากมายบางชนิดกระทำให้เกิดความ
องอาจ ความสง่า บางชนิดทำให้รู้สึกมีความเข้มแข็ง บางชนิดทำให้เศร้าสลด บางชนิด
ชวนให้เดิน บางชนิดก็ชวนให้เคลิบเคลิ้ม เช่น เพลงกล่อมหรือเพลงฝัน บางชนิดก็ชวน
ให้วิ่งและอื่น ๆ อีกเป็นอันมาก ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่ความสามารถของผู้ประพันธ์
จะตั้งจุดมุ่งหมาย และโน้มน้าวความรู้สึกให้บังเกิดขึ้นได้โดยทำนองของบทเพลง
(พระเจนดุริยางค์, 2527: 116)

โดยการประพันธ์บทเพลงในงานวิจัยนี้จะสร้างสรรค์จากคำอธิบายสัตว์หิมพานต์ในไตรภูมิวินิจยภคงานศิลปกรรมรูปสัตว์หิมพานต์ที่พบในประเทศไทย พื้นฐานความเชื่อเรื่องสัตว์หิมพานต์ในสังคมไทยและจินตนาการของผู้วิจัย ตามหลักการทางดุริยางคศิลป์ไทย ซึ่งจะให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพของสัตว์หิมพานต์ต่าง ๆ จากบทเพลง วัตถุประสงค์ของงานวิจัยขึ้นนี้คือเพื่อศึกษาคติความเชื่อในเรื่องสัตว์หิมพานต์นำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์ และการจัดแสดงผลงานการประพันธ์เพลงชุด สัตว์หิมพานต์ต่อสาธารณชน

วิธีการศึกษา(หรือ)วิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์ เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา ประเภทของสัตว์หิมพานต์และได้ทำการคัดเลือกตัวแทนของสัตว์หิมพานต์ โดยคัดเลือกจากสัตว์ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นพญาสัตว์ในแต่ละประเภทและเป็นสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้องกับสังคมไทยจากาทบพวณวรรณกรรมต่าง ๆ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคติความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา โดยได้คัดเลือกสัตว์หิมพานต์จำนวน 9 ตัว ได้แก่ พญาไกรสรราชสีห์พญาแห่งราชสีห์ พญาฉัททันต์พญาแห่งหมู่ช้าง พญาปลาหกพญาแห่งอศวชาติ พญาโคนิสมราชพญาแห่งหมู่โค พญาหงส์ทองพญาแห่งสกุณชาติ พญาอินทรแห่งสุวันฉนวน พญาครุฑ ปลาอานนท์พญาแห่งหมู่มัจฉา พญานาคที่ปกครองหมู่เนาค ได้แก่ พญาสุนันทนาคราชและพญาปันทนาคราช ผู้วิจัยได้นำเอาลักษณะอากัปกิริยาของสัตว์ที่ปรากฏในไตรภูมิ

โลกวิจิตรฉายภาพ ฉบับที่ 2 (ไตรภูมิฉบับหลวง) ลักษณะที่ปรากฏในงานศิลปกรรมต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลจากแนวคิดในการสร้างสรรค์สัตว์หิมพานต์ในงานศิลปกรรม และคติความเชื่อในสังคมไทยมาประพันธ์ทำนองหลัก โดยใช้การตีความจากทฤษฎีสัญวิทยาจากลักษณะที่โดดเด่นของสัตว์แต่ละตัวสู่องค์ประกอบทางดนตรี ประยุกต์กับแนวคิดทฤษฎีทางดุริยางคศิลป์ที่ได้รับจากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางดุริยางคศิลป์ ผสานกับความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้วิจัยเพื่อสร้างสรรค์ทำนองหลักของสัตว์หิมพานต์ทั้ง 9 ตัว จากนั้นจึงตกแต่งทำนอง และสร้างสีสันของทำนอง (Tone color) เพื่อสำแดง (Expression) ถึงอาภักดิ์ปฏิกิริยาพฤติกรรมของสัตว์หิมพานต์ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากนั้นได้นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดุริยางคศิลป์ และดำเนินการจัดการแสดงผลงานในรูปแบบดนตรีเชิงพรรณนา ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 30 นาที ณ โรงละคร 150 ปี ศรีสุริยวงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผลการศึกษา (หรือ) ผลการวิจัย

การสร้างสรรค์เพลงไกรสรสิ่หราชเป็นการสร้างสรรค์ทำนองเพลงที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ โดยไม่มีโครงสร้างของเพลงใดมาเกี่ยวข้อง มีจุดเด่นที่สำคัญในการประพันธ์ คือ การเปลี่ยนเสียงเป็นคู่สอง การใช้กลวิธีสลับในทำนองประโยคเพื่อแสดงความสง่างามของราชสีห์ และการใช้เสียงกลองเพื่อแทนเสียงคำรามของราชสีห์ เป็นการประพันธ์ทำนองโดยใช้แนวคิดผู้ประพันธ์แบบขนบภักดีสมัย และการนำกลองใหญ่มาใช้เพื่อเป็นการเลียนเสียงคำรามของราชสีห์นั้นใช้แนวคิดผู้ประพันธ์แบบบุกเบิกทาง ในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงไกรสรสิ่หราชนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ทบทวนวรรณกรรม และหาข้อมูลเพิ่มเติม รวมถึงการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปกรรม และด้านความเชื่อในศาสนาต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ ตีความจากทฤษฎีสัญวิทยา ทำให้สามารถสรุปแนวคิดในการสร้างสรรค์บทเพลงพญาไกรสรราชสีห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงพญาไกรสรสิ่หราช

แนวคิด	ความเชื่อ	การตีความ สู่การสำแดงอารมณ์	ลักษณะเสียง	เครื่องดนตรีที่ใช้
พญาแห่งสัตว์ทั้งหลาย มีเสียงคำรามที่ดุดัน สง่างาม น่าเกรงขาม องอาจ มีพลังมาก	เป็นสัญลักษณ์ของทาง ราชการ เป็นตรา กระทรวงมหาดไทย สัญลักษณ์ของอำนาจ ในการสร้างงาน ศิลปกรรมไม่สร้างรูป สิ่งหมอบ	ทำนองใช้เสียงโทน สว่าง สง่างาม ยิ่งใหญ่ มีความเข้มของเสียง มาก จังหวะปานกลาง กระชับ มีความรู้ร่า มีความดังเหมือนเสียง คำรามที่ทำให้รู้สึก ขนลุกด้วยความกลัว	เสียงที่เกิดจาก ไม้ โลหะ และ หนัง ที่มีเสียง ดัง ช่างเสียง กว้าง เสียงเครื่องลม ที่มีเสียงดัง ช่วงเสียงกว้าง	ระนาดเอก (ไม้แข็ง) ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ฉาบใหญ่ ตะโพน กลองทัด กลองใหญ่ ปี่ใน

ที่มา สุรพงษ์ บ้านไกรทอง

แนวคิดในการประสมวง ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องดนตรีที่มีความสอดคล้องกับจินตภาพของพญาไกรสรสิหราชที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยเลือกเครื่องดนตรีที่มีลักษณะของเสียงดัง มีช่วงเสียงกว้าง โดยใช้เสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ทำจากไม้ ทำจากโลหะ และเครื่องดนตรีที่ขึงด้วยหนัง ได้เลือกใช้ระนาดเอก บรรเลงด้วยไม้แข็งเป็นหลักในการดำเนินทำนอง มีเครื่องดนตรีที่เสริมแต่งทำนองให้เกิดความสมดุลย์ของเสียง เช่น เสียงกังวานจากฆ้องวงใหญ่ ช่วยทำให้เสียงสั้น แแหลมของระนาดเอกไม่สั้นเกินไป การใช้เสียงต่ำของระนาดทุ้มในการสร้างสภาวะสมดุลของเสียง การใช้ปี่ในซึ่งเป็นเครื่องลมเพื่อผสมผสานเสียงเครื่องดนตรีให้เข้ากันอย่างกลมกลืน และเติมเต็มส่วนประกอบของจังหวะด้วยตะโพน กลองทัด เพื่อสร้างความองอาจ สง่างามของพญาไกรสรสิหราชให้ชัดเจนมากขึ้น รวมถึงใช้เครื่องดนตรีสากลอย่าง กลองใหญ่ และฉาบใหญ่เพื่อให้เสียงคำรามมีความยิ่งใหญ่มากขึ้น

ภาพที่ 1 กลองใหญ่ (Bass Drum)

ที่มา สุรพงษ์ บ้านไกรทอง

ภาพที่ 2 ฉาบใหญ่ (Cymbals)

ที่มา สุรพงษ์ บ้านไกรทอง

ภาพที่ 3 วงดนตรีที่ใช้บรรเลงเพลงไกรสรสิหราช

การสร้างสรรคทำนองโกรสรราชสีห์ เพื่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมของราชสีห์เป็น 3 ท่อน ท่อนที่ 1 ชื่อ สุรสีห์นาทราชสีห์ แสดงอาการแผดเสียงคำรามของราชสีห์ ท่อนที่ 2 ราชสีห์ดำเนิน แสดงอาการเดินอย่างสง่างาม สมกับเป็นเจ้าแห่งสัตว์จตุบาทในป่าหิมพานต์ ท่อนที่ 3 ชื่อ ราชสีห์สำเร็จ แสดงอาการโลดเล่นในป่าหิมพานต์ มีสังคีตลักษณะซ้ำท้าย คือ กข/คข/งข ใช้ทางเสียง (บันไดเสียง) ในการสร้างสรรค์ 3 ทางเสียงได้แก่ ทางเสียงโน กลุ่มเสียงปัญจมูล (ล ท ต x ม ฟ x) ทางเสียงเพียงออบน กลุ่มเสียงปัญจมูล (ด ร ม x ช ล x) และทางเสียงเพียงออล่าง กลุ่มเสียงปัญจมูล (ซ ล ท x ร ม x) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ท่อนที่ 1 ชื่อ สุรสีห์นาทราชสีห์ มีความหมายว่า ราชสีห์เปล่งเสียงร้องอันน่าเกรงขาม โดยผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจาก คำอธิบายเรื่องเสียงคำรามของโกรสรสีห์ราชในไตรภูมิวินิฉนยกถา ฉบับที่ 2 ความว่า

กาลเมื่อหยัดกายนั้น พญาโกรสรสีห์ราช ก็ตั้งเท้าหลังทั้งสองไว้ให้เสมอกัน แล้วก็เหยียดเท้าหน้าออกไป ในเบื้องหน้าทั้งสองเท้า ประมวลมาซึ่งกายเบื้องหลัง ตั้งไว้ซึ่งกายเบื้องหน้าทีในทีปรกติ ปัญฺธุ โอนาเมตวา เอนหลังลงแล้วก็ยกตนขึ้น มีอาการประดุจดังว่าจะกระทำให้สละสำเนียงให้ดังประดุจสำเนียงแห่งอสูรนิบาต ปบโผฏฺเฐตวา กระแทกกลมจุมกแล้วก็สลัดธุลีละอองฝนที่ติดต้องอยู่ในกาย ให้ปราศจากกาย เอว วิจิเมหิตวา โกรสรสีห์ราชนั้น ครั้นหยัดกายสำแดงกำลังฉะนี้แล้ว จึงบันลือซึ่ง สุรสีห์นาทสีนวาระ 3 ครั้ง เอกนินนาทสุรสีห์นาทนั้นดังสนั่นสะเทือน กึกก้อง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในประเทศอันไกลได้ 3 โยชน์ โดยรอบตกว่าเสียงนั้นสนั่นไปข้างหน้า 3 โยชน์ ข้างหลัง 3 โยชน์ ข้างซ้าย 3 โยชน์ ข้างขวา 3 โยชน์ กำหนดโดยกลมรอบนั้นได้ 18 โยชน์ ตีโยชนพ ฆนตรคตา ทวิปทจตุปทคณา ผุ่สตรสองเท้าแลสี่เท้าทั้ง หลาย แต่บรรดาอยู่ในประเทศภายใน 3 โยชน์ ทั้ง 4 ทิศโดยกลมรอบ 18 โยชน์นั้น ได้ฟังสุรสีห์นาทก็สะดุ้งตกประหม่าบมีอาเจียน จะเที่ยว จะนอนอยู่เป็นปกติได้ ก็กัมปนาทหวาดไหว เข้าใจว่า บัดเดี๋ยวนี โกรสรราชสีห์จะมาถึง จะมาจับเรากินเป็นภักษาหาร ต่างพากันสะดุ้งตกใจตัวสั่นขวัญหาย เหลียวหาบรรดาที่จะแล่นหนี ทิวาลีโนสัตว์ทั้งหลายอันอยู่ในไพรอยู่ปล่องเป็นต้นว่า งูแลพวงพอน เขี้ยวและงูวด นั้นก็แล่นเข้าไพรเข้าปล่องแห่งตน ๆ อุทกาลีโน สัตว์ที่อยู่ในน้ำ เป็นต้นว่าปลาแลเต้านั้น ก็เอาจลในน้ำซุกซ่อนซ่อนกายบมีอาจะล่องจะลอยอยู่บนหลังน้ำได้ วณาลีโน ผุ่สัตว์ที่อยู่ในไพรพุ่มพนัสแลไพรพนม เป็นต้นว่า ช้างแลม้า โคเพลาและโคกระทิงทั้งเนื้อแลเกวานั้น วณ ปวสณติ ก็แล่นเข้าป่าแสวงหาที่เร้นที่ซ่อน ปก ชีโน ผุ่คนกก็ตื่นตระหนกบินไปในอัมพรประเทศอากาศวิจิจนถึงช้าง ที่อยู่ในคามาณคมแลราชธานี ทั้งปวงที่บุคคลผูกไว้ ด้วยเชือก หนึ่งอันมันนั้น สุลภฉินทิตวา ก็ดิ้งดันเชือกหนึ่งให้ขาด ปลาสหนีไปจากหลักแหล่งแห่งตน ๆ บมีอาจะอดทนอยู่ได้ ความกลัวนั้นกลัวนักกลัวนา มุญ จมานา บ้างถ่ายมูลหนักมูลเบาออกมา ด้วยกำลังที่ตระหนกตกใจประหม่า กลัวแต่ สุรสีห์นาทแห่งโกรสรสีห์ราชนั้น (กรมศิลปากร, 2520: 179)

ในท่อนที่ 1 นี้มีทำนอง 4 ประโยค ใช้ทางเสียงเพียงออล่าง กลุ่มเสียงปัญจมูล (ซ ล ท x ร ม x) มีการใช้เสียงจร คือเสียง ฟา เข้ามา เพื่อแสดงอาการถอยหลัง เพื่อย่นเท้าหลังทั้งสองข้างให้มันเพื่อการเตรียมตัวในการเปล่งเสียง ทำนองในช่วงแรก ของประโยคเป็นทำนองที่ใช้การบรรเลงด้วยวิธีการกรอ เพื่อให้เกิดเสียงยาว ๆ ในช่วงท้ายประโยคจะใช้เสียงสั้น เพื่อแสดงการเริ่มคำรามที่ออกมาจากกลางลำคอของราชสีห์ และมีเสียงที่เกิดจากการตีกลองใหญ่ และใช้เครื่องประกอบจังหวะคือ ฉาบ เพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ในการคำรามของราชสีห์

อีกทั้งเพื่อสร้างความแปลกใจ (Surprise) ให้แก่ทำนองเพลงอันจะทำให้ทำนองมีเสน่ห์มากขึ้น ดังปรากฏในโน้ตทำนองหลักต่อไปนี้

Phong Wang

Tan Pohn

Glong Hat

Drum

Cymbals

pppp $\rightarrow$ f

ffff

pppp $\rightarrow$ f

pppp $\rightarrow$ f

10

ตอนที่ 2 ชื่อ ราชสีห์ดำเนิน มีความหมายว่า การเคลื่อนไหวของราชสีห์ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากคำอธิบายไกรสรสิห์ราชในไตรภูมิวินิจยภคา ฉบับที่ 2 ความว่า

อปราปร ขวติ ครั้นแล้วก็เดินกลับไปกลับมาด้วย กำลังอันเร็ว เหนือภูมิประเทศที่
หัดกาย มีอาการดุจลูกโคน้อย ๆ ทราม คะนองอันแล่นไป ๆ มา ๆ ขวโต ปนสส แลกายแห่ง
ไกรสรสิห์ราชสีห์ ที่เวียน ไปเวียนมา (กรมศิลปากร, 2520: 178)

ในการสร้างสรรค์ทำนองนั้นมี 4 ประโยค ประโยคที่ 1 และ 2 เป็นทำนองที่ซ้ำกัน ประโยคที่ 3 และ 4 เป็นทำนองที่ซ้ำกัน การใช้ทำนองที่ซ้ำกันนี้ ผู้วิจัยหมายมุ่งให้ผู้ฟังเกิดความจดจำทำนอง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะในการประพันธ์เพลงที่จะต้องมีย่อนซ้ำ หรือท่อนจดจำ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถฟังและเกิดความเข้าใจในทำนองเพลงได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นการสร้างจุดเด่นของเพลงที่ไม่มีความซับซ้อนมาก เพื่อนำไปสู่ความสุนทรีย์ของผู้ฟังใช้ทางเสียงใน กลุ่มเสียงปัญญา (ล ท ต x ม ฟ) มีการใช้เสียงจร (เสียงนอกบันไดเสียง) คือเสียง เร ผู้วิจัยได้ใช้ทำนองที่มีการสลับ โน้ตทำนองเสียงต่ำเพื่อแสดงอาการเคลื่อนไหวอย่างสง่างาม ยิ่งใหญ่ สง่างาม จากการใช้เสียงต่ำและสร้างความโดดเด่นจากการใช้การสลับ ซึ่งใช้ระนาดเอกบรรเลงด้วยไม้แข็งจะทำให้เกิดความอาทูล (อุสสาหะ) และนำไปสู่สุนทรีย์แห่งวีรรส (รสแห่งความกล้าหาญ) ในประโยคท้ายผู้วิจัยได้ใช้ทางเสียงเพียงออล่าง กลุ่มเสียงปัญญา (ซ ล ท x ร ม) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็นคู่สอง อันปรากฏเป็นเอกลักษณ์ของดุริยางคศิลป์ไทยหลายเพลง นอกจากนั้นในช่วงท้ายยังสร้างสรรค์ทำนองให้มีทำนองขึ้น ลง เพื่อแสดงจินตภาพถึงความสนุกสนาน ชุกชวนของพญาไกรสรราชสีห์ อันจะทำให้เกิดทำนองที่เป็น หาสะ (ความร่าเริง) ซึ่งจะสร้าง

หัตถสรส (รสนรธา) ให้แก่บทเพลง ทั้งนี้ในช่วงการลงท้ายประโยค ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ทำนองให้มีการบรรเลงแบบสลับเพื่อยังคงความคึกคัก สง่างามของราชสีห์เอาไว้ ดังโน้ตทำนองหลักต่อไปนี้

ตอนที่ 3 ชื่อ ราชสีห์สำเร็จ มีความหมายว่า ความสนุกสนานของราชสีห์ ได้รับแรงบันดาลใจจากภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดบุปผารามวรวิหาร และภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร เป็นภาพที่แสดงอากัปกิริยา สนุกสนานของไกรสรสีหราช ซึ่งผู้วิจัยเกิดความประทับใจในการวางองค์ประกอบของเส้น ลาย ของจิตรกรผู้สร้างสรรค์ผลงาน จึงได้นำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้

ภาพที่ 4 สิงห์สองตัวทำกริยายกขา จิตรกรรมฝาผนังวัดบุปผาราม
ที่มา สุรพงษ์ บ้านไกรทอง

ภาพที่ 6 ครอบครัวยักษ์ จิตรกรรมฝาผนังวัดสุทัศน์เทพวรารามราชวรมหาวิหาร
ที่มา สุรพงษ์ บ้านไกรทอง

ในการสร้างสรรค์ทำนองผู้วิจัยใช้ใช้ทางเสียงเพียงอาบน กลุ่มเสียงปัญญา (ด ร ม x ช ล x) มีการใช้เสียงจร (เสียงนอกบันไดเสียง) คือเสียง ที เพื่อให้ทำนองมีการเรียงกัน เพื่อให้ทำนองเกิดทาสะ (ความร่าเริง) ซึ่งจะสร้างหัสสรส (รสนหรรษา) ตามชื่อของท่านคือ ราชสีห์สำเร็จในช่วงการลงท้ายประโยค ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ทำนองให้มีการบรรเลงแบบสลับในช่วงท้ายเพื่อยังคงความโดดเด่น สง่างามของราชสีห์เอาไว้ ดังทำนองหลักต่อไปนี้

อภิปรายผล (หรือ)สรุปผล

สัตว์หิมพานต์มีปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยครั้งแรกคือ ไตรภูมิภค สมัยสุโขทัย และมีปรากฏมากขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาสืบทอดมายังกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สัตว์จตุบาท สัตว์วิบาทและมัจฉา คติความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์หิมพานต์นั้น คนไทยเชื่อว่าสัตว์หิมพานต์เป็น สัตว์มงคล เชื่อว่าเป็นสัตว์วิเศษที่มีความสวยงามมีคติเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ และศาสนาพราหมณ์ ผลงานสร้างสรรค์ทางดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์ ประกอบไปด้วย บทเพลงทั้งสิ้น 9 บทเพลง ซึ่งประพันธ์ขึ้นใหม่ทั้งหมดโดยใช้วิธีการนำข้อมูลพฤติกรรมของสัตว์หิมพานต์มาวิเคราะห์ ตีความทางสัตววิทยา ผสานกับความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และแรงบันดาลใจของผู้วิจัย อันเป็นลักษณะการประพันธ์รูปแบบใหม่ที่มีแตกต่างจากการประพันธ์ในชนบ

เพลงพญาไกรสรสีหราชมี 3 ท่อน ได้แก่ สุรสีหนาทราชสีห์ ราชสีห์ดำเนินและราชสีห์สำเร็จ มีสังคัลลักษณ์ คือ กข/คข/งข ใช้ทางเสียงเพียงออล่าง ทางเสียงในและทางเสียงเพียงออบน มีจุดเด่นที่สำคัญในการประพันธ์ คือการเปลี่ยนเสียงเป็นคู่สอง การใช้กลวิธีสะบัดท้ายประโยค และการใช้เสียงกลองแทนเสียง ค่ำรามของราชสีห์

จากคำกล่าวของ ศาสตราจารย์ดร.เจตนา นาควัชระที่กล่าวว่า “ศิลปะสองทางแก่กัน” (เจตนา นาควัชระ, 2555: 191) นั้น ผู้วิจัยได้เห็นประจักษ์ชัดเจนด้วยตัวของผู้วิจัยเอง กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์หิมพานต์ ซึ่งต้องทบทวนวรรณกรรมมากมาย รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปกรรมไทยหลายท่าน ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวคิดของการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมมากมาย อันทำให้เห็นว่าการเรียนศิลปวิทยานั้น จะเรียนอยู่แต่ในศาสตร์ของตนไม่ได้ วิชาความรู้จะไม่ได้รับการบูรณาการ และจะไม่มีแนวคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้น หรือหากมีแนวคิดใหม่เกิดขึ้นก็อาจจะไม่รอบด้าน การสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะต้องศึกษาภาพจิตรกรรม งานประติมากรรมต่าง ๆ วรรณศิลป์เกี่ยวกับสัตว์หิมพานต์ แม้จะมีคำอธิบายที่พรรณนาถึงสัตว์หิมพานต์อยู่ในไตรภูมิวินิจยภคา ฉบับที่ 2 หรือไตรภูมิฉบับหลวงอยู่แล้ว แต่หากไม่เห็นงานศิลปกรรมที่เป็นรูปธรรมและไม่ได้เฝ้าถามผู้ทรงคุณวุฒิในด้านศิลปกรรมต่าง ๆ ถึงที่มาและแนวคิดอย่างละเอียดแล้ว ผู้วิจัยคงไม่สามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์ได้สำเร็จสมบูรณ์

เนื่องจากผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ เป็นผลงานที่มีรูปแบบของการประพันธ์ที่ไม่ซับซ้อน ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน ของนักเรียนที่เพิ่งเริ่มฝึกหัดดุริยางคศิลป์ไทย เพื่อให้รู้จักการแบ่งวรรคตอน ประโยคต่าง ๆ ของเพลง ซึ่งผู้วิจัยขอให้อธิบายและแนะนำ ผลงานทางดุริยางคศิลป์ ชุด สัตว์หิมพานต์ชิ้นนี้ เหมาะสมสำหรับนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และผู้ที่สนใจฝึกหัดทุกเพศทุกวัย ผู้วิจัยมีความยินดีอย่างยิ่งที่จะเผยแพร่ข้อมูลในการประพันธ์เพลงรูปแบบใหม่ และบทเพลงสัตว์หิมพานต์ ทั้ง 9 บทเพลงนี้ต่อสาธารณชน เช่น การนำไปใช้เพื่อการแสดงนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ การนำบทเพลงไปประกอบสารคดี การนำบทเพลงประกอบภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ ซึ่งหากผลงานวิจัยชิ้นนี้เป็นประโยชน์ต่อความสุนทรีย์ของผู้คนในสังคมไทย ดังเช่นมูลเหตุที่สัตว์หิมพานต์ได้ถือกำเนิดและวิวัฒนาการมาจนปัจจุบัน ผู้วิจัยก็มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะเผยแพร่ผลงานเหล่านี้สืบไป

References

- Bhirasri, S.(2003). sinlapa wichākān [Academic Arts]. Bangkok: Professor Silpa Peerasri Anusorn.
- Boriboon, W.(2019). sinlapa kān khīan sathimaphān [The art of writing creatures]. Bangkok: Thai Quality Book.
- Boribun, W. (2019) . sinlapa kān khīan sathimaphān . krung thep : Thai book.
- Chenduriyang , P. (1984) . bāeprian duriyāngkhasat sākon . Krung Thep... : rōngphim krom phānthī thahan .
- Committee on Document Processing and Archives.(2009). samut phāp traiphūm chabap krung siyutthaya chabap Thonburi lem thī nung [Photo Book Ayudhya edition - Thonburi edition, Volume 1], Bangkok: Fine Arts Department.
- Deechoe, P.(2012). khati khwām chūa rūpbāep khōng sathimaphān nai ngān phra mērumāt [Faith The form of the creatures in the Merumas]. Master's thesis, Silpakorn University. Fine Arts Department
- Deechouy, P. (2012).. khati khwām chūa rūpbāep khōng sathimaphān nai ngān phra mērumāt . witthayaniphon parinya mahābandit , Mahāwitthayalai Sinlapakōn .
- Janedureeyang, Phra.(1984).bāeprian duriyāngkhasat sākon [Universal College of Music], Bangkok: Department of Military Map Printing.
- Khanakammakanfai pramuān ‘ēkkasān læ chotmāihēt . (2009) . samut phāp traiphūm chabap krung siyutthaya chabap Thonburi lem thī nung . Krung Thep... : Krom Sinlapakōn .
- Panthangangkun, Y.(1982). phāp sathimaphān chāk samutthai dam khōng hoṣamut hāng chāt [Images of the creatures from the Black Book of the National Library]. Bangkok: AmarinPrinting.
- Panthoyangkun, Y. (1982) . phāp sathimaphān chāk samutthai dam khōng hoṣamut hāng chāt . Krung Thep... : ‘amarin kānphim .
- Phirasi, S. (2003) . sinlapa wichākān . Krung Thep... : munnithi sattrachān sin phirasi ‘anusōn .
- Phongsiphian, W. (2005) . kotmonthianbān chabap chaloem phra kiāt . Krung Thep... : bōrisat dān suthakān phim chāmkat .
- Phongsripian, W.(2005). kotmonthianbān chabap chaloem phra kiāt [Master of law Honorary Edition]. Bangkok: Dan Sutha Printing Company Limited.
- S. Phlanoi . (2009) . sathimaphān . Krung Thep... : bōrisat phim dī chāmkat .

- S. Plai Noi. (2009). sathimaphān [Himmaphan]. Bangkok: Pimpee Company Limited.
- Salelanon, C. (1951) . sinlapa Thai phim nai ngān phraratchathān phloeng sop phrayā prasoet suppha kit (phoem krai roek) . phra nakhoṇ : rōngphim Mahāmakutratchawitthayalai.
- Samran, P. (2016) . chittrakam phāp sathimaphān phra wihānluāng wat suthatsanathepwararām . Krung Thep... : bōrisat ‘Amarin Phrinting ‘æ phap litching chāmkat (Mahachon) .
- Samran, P. (2016). chittrakam phāp sathimaphān phra wihānluāng wat suthatsanathepwararām [Painting of the creatures of the temple, the royal temple, Suthatthep temple, Wararam]. Bangkok: Amarin Printing and Publishing Public Company Limited.
- Silapa Bhannakarn, Publishing House.(2011). traiphūm phraruāng [Trai Phum Phra Ruang]. Bangkok: Silpa Bharat Publishing
- Silpa Bankanakarn, samnakphim . (2011) . traiphūm phraruāng . Krung Thep... : samnakphim sinlapā bannākhan .
- Silpakorn, Department. (1977). traiphūm lōk wi ni chayakakathā thī sōng (traiphūm chabap luāng) lem thī nung [World Triathlon, Vol. 2 (Triumphum, Royal Edition) Volume 1]. Bangkok: Printing Factory Kru Federation, Ladprao.
- Silpakorn, Department. (2002). wannakam samai ‘Ayutthayā [Ayutthaya Literature]. Bangkok: Fine Arts Department.
- Sinpak , krom . (2002) . wannakam samai ‘Ayutthayā ”. Krung Thep... : Krom Sinlapakōṇ .
- Sinpakrom . (1977). traiphūm lōk wi ni chayakakathā chabap thī sōng (traiphūm chabap luāng) lem thī nung . Krung Thep... : rōngphim khрутphaṭāphrao .
- Siworaphot, B. læ khana . (2012) . chāk pak rūāng himmaphān . Krung Thep... : bōrisat rung sin kānphim (nungphankāorojchetsipchet) chāmkat .
- Slanon, C.(1951). sinlapa Thai phim nai ngān phraratchathān phloeng sop phrayā prasoet suppha kit (phoem krai roek) [Thai art printed in the cremation ceremony Phrayaprasert Supakit (Peam Krairiksh)]. Phra Nakhon: Mahamakut Royal College Printing Center.
- Sriworaphot,B and Faculty.(2012). chāk pak rūāng himmaphān [Himmaphan embroidery scene]. Bangkok: Rung Sin Printing (1977) Company Limited.
- Udomphon, E. (2010) . ‘ong yot wannakhadi Thai traiphūm phraruāng . Krung Thep... : samnakphim phatthanā suksā .

- Udomporn, E. (2010). ong yoṭ wannakhadī Thai traiphūm phraruāng [Tell the story of Thai literature Triphum Phra Ruang]. Bangkok: Publishing, Educational Development.
- Wiraprachak, K. læ Senanon, B. (1986) . chārūk nai prathēt Thai lem thī hā : ‘aksōṇ tham læ ‘aksōṇ Thai Phutthasatawat thī sipkāo - yīsipsī . Krung Thep... : Krom Sinlapākōṇ .
- Wiraprasak, K, & Senanon, B.(1986). ṭhārūk nai prathēt Thai lem thī hā : ‘aksōṇ tham læ ‘aksōṇ Thai Phutthasatawat thī sipkāo - yīsipsī [Inscriptions in Thailand, Book 5: Dhamma and Thai Alphabet 19th-19th century Buddhist], Bangkok: Fine Arts Department.